

Oponentský posudek

## **Hana Svatošová (*Češi v Portugalsku*)**

Předmětem bakalářské práce Hany Svatošové s názvem *Češi v Portugalsku* je zmapování rozličných faktorů, které utvářely pohledy českých cestovatelů na Portugalsko v 20. a 21. století. Je zaměřena na analýzu sedmi cestopisů, které oscilují mezi reportáží, deníkem, esejí a krásnou literaturou. Práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola definuje cestopis jako svébytný, byť v jistém smyslu obtížně definovatelný literární žánr a upozorňuje na jeho funkce v průběhu dějin. Nejobsáhlejší je druhá kapitola, která se soustřeďuje na analýzu jednotlivých děl. Vedle nezbytného profilu autora si všímá především jeho motivace k cestě a vlastnímu sepsání cestopisu. V podkapitole poté u každého díla zkoumá formu a použité jazykové prostředky. Důraz je též kladen na obsah, se stručným převyprávěním některých pasáží, často z nějakého důvodu nesprávných či ideologicky zbarvených, utvářející obraz o Portugalsku vnímaný českým autorem. Ve třetí, velmi přínosné syntetické kapitole, jsou výsledky analýzy porovnány. Jako kritérium byla zvolena umělecká a výpovědní hodnota děl na základě správnosti a komplexity informací v nich prezentovaných. Dále byla hodnocena míra, do jaké mohou být vybraná díla považována za subjektivní či objektivní vzhledem k charakteristickým znakům cestopisu definovaným v první kapitole.

Hana Svatošová na sebe vzala úkol velmi zajímavý, chvílemi jistě až zábavný, ale metodologicky nelehký. Jediné, co analyzovaná díla spojuje je fakt, že se jejich autoři (reportér, pedagog, obchodník, písničkář či dokonce kněz) rozhodli pojednat o cestě do Portugalska formou knižně vydaného cestopisu. Liší se jejich profily, doba vzniku a především účely cesty i písemného výstupu. To vše odráží otevřenost a určitou neuchopitelnost cestopisu jako literárního žánru všeobecně.

Ráda bych vyzdvihla z této bakalářské práce patrné silné zaujetí zvoleným tématem, o němž svědčí nejen sedm titulů primární literatury, ale též rozsáhlé bádání po audioarchivech Českého rozhlasu a dalších médií a sledování dobových televizních dokumentů. Hana Svatošová v mnoha případech prostřednictvím výborných komentářů k faktograficky, historicky či ortograficky nesprávným tvrzením autorů cestopisů opouští pole literární vědy a proniká do geografie, dějepisu až kulturní antropologie. To svědčí o aplikaci komplexních znalostí o Portugalsku a pravděpodobně i zkušeností z tamního pobytu. Oceňuji rovněž zvláštní přihlídnutí k ideologicky ovlivněným pasážím cestopisů z období socialismu a jejich analýze.

Za drobný nedostatek považuji málo časté dělení textu na odstavce a místy nepřehlednou „mozaiku“ myšlenek, zejména v podkapitolách „Jazyk, forma a obsah díla“ u každého z analyzovaných cestopisů. To je však výtka spíše formální a stylistická než obsahová.

Předložená bakalářská práce rozhodně splňuje nároky kladené na tento typ akademické práce. Navrhuji hodnotit známkou „výborně“.

V Praze dne 15. ledna 2018

Mgr. Karolina Válková